

Stejně jako ostatní studenti, kteří byli úspěšní ve Studentské ceně ENVIROS za rok 2006, i já jsem byla zvědavá, co nás opravdu čeká a na co se můžeme těšit.

Jediné, co bylo jisté bylo to, že nás čeká exkurze do Německa. Měla to být již čtvrtá exkurze tohoto charakteru pořádaná firmou ENVIROS, s.r.o.

Tato exkurze byla časově naplánována na období 17.-20.9.2007. Termín byl zvolen s ohledem na konferenci týkající se možností financování obnovy bytových budov. Na konferenci organizované v rámci mezinárodního projektu zapsaného do programu „Inteligentní Energie pro Evropu“ bylo možné vyslechnout možnosti a překážky v jednotlivých zemích EU, včetně příspěvku firmy ENVIROS, zastupující na této konferenci Českou republiku.

Dalším programem měla být prohlídka objektů, které byly postaveny či zmodernizovány v pasivním nebo nízkoenergetickém standardu a to mnohdy s využitím obnovitelných zdrojů energie.

Exkurze se zúčastnili celkem 3 zástupci z řad studentů a jedna osoba za firmu ENVIROS. Tou byl pan Ing. Tomáš Vanický, který byl pro nás studenty kontaktní osobou firmy ENVIROS a organizátorem studentské ceny a podzimní odborné exkurze.

Pondělí 17.9.2007

Prvním den byla na programu mezinárodní konference pořádaná v pěkném městečku Lübbenau, které leží na půli cesty mezi Berlínem a Chotěbuzí, kde jsme měli zajištěno ubytování. Oblast okolo Lübbenau je proslulá nejen mnoha povrchovými doly na hnědé uhlí, ale i mnohakilometrovou sítí vodních kanálů řeky Sprévy. Mezinárodní konference se zúčastnili jí zástupci Bulharska, Dánska, Německa, Lotyšska, Nizozemí, Polska, Slovenska a České republiky.

První den konference byl spíše teoretický a věnoval se problematice „Inovaci přístupu k financování rekonstrukcí a modernizací budov určených pro sociálního bydlení Evropy“. Příjemným zakončením dne byla jízda lodí po vodním kanále řeky Sprévy a večeře v Orangerii místního zámku.

Úterý 18.9.2007

Druhý den měla konference již praktické zaměření. Prvním cílem byla Sportovní hala v městečku Vetschau. Hala byla postavena v pasivním standardu a pultová střecha orientovaná na jih měla jako povrchovou střešní krytinu fotovoltaické moduly. Hala slouží jako tělocvična přilehlé základní školy. Mimo školní výuku je však k dispozici také široké veřejnosti.

Dalším cílem byla bytová zástavba z 60. let 20. století ve městě Lübbenau, kde stavební společnost WIS (Wohnungsgesellschaft im Spreewald) provádí rekonstrukce bytových domů se snahou maximálně prodloužit životnost bytových objektů a přizpůsobit je požadavkům 21. století. Výjimkou při modernizaci není využití obnovitelných zdrojů energie či realizace konceptu, jímž je dosaženo nízkoenergetického standardu. V rámci exkurze bylo možné objekty navštívit a podívat se na instalované technologie zajišťující dodávky tepla či teplé vody. Prvním zastavením byla prohlídka rozestavěného objektu, kde byl viditelný přístup ke změně dispozice obytného podlaží a začlenění vstupu do nově postavených výtahů. Další návštěvy byly již dokončené a v provozu. Prohlídkou této městské části a obědem jsme zakončili konferenci a čekal nás program odborné exkurze pro vítěze studentské ceny.

V něm naše první cesta směřovala do vesničky Haidemühl. Na místě nás čekal starosta, který nás provedl a řekl něco z historie vzniku vesnice, kde v současnosti stojí 80 domů v soukromém vlastnictví a několik domů, které poskytují nájemní byty. Celkový počet bytů ve vesnici 150.

Vesnice je nově postavená a snaží se citlivým způsobem navázat na původní vesnici parkem a mateřskou školou umístěnou na hranici obou vesnic. Obyvateli nové vesnice jsou lidé, kteří museli opustit své původní domovy, kvůli rozšíření povrchového dolu. Požadavkem obyvatel nové vesnice bylo zřízení vesnice, na jejímž konceptu se budou moci sami aktivně podílet. Jednou z podmínek, kterou si novousedlíci kladli bylo vytvoření energeticky samostatné obce. Zásobování teplem a teplou vodou je z 95 % zajištěno centrálním rozvodem tepla. Zdrojem tepla je dřevní štěpka, která je spalována v centrální kotelně umístěné na kraji obce. Dřevní hmota, která je v místě drcena pochází z povrchových dolů, lépe řečeno z kořenů stromů, které musí ustoupit rozšiřující se těžbě. Dalším zdrojem dřevní štěpky je odpad z místní pily, kde je zaměstnána část občanů vesnice.

Středa 19.9.2007

Středu jsme začali návštěvou technické knihovny města Chotěbuzi. Tato knihovna navržená švýcarským architektem je zajímavá nejen svojí zdvojenou fasádou, ale také způsobem ohřevu teplé vody, způsobem dodávek tepla na vytápění a dodávek chladu. Zdrojem tepla a chladu jsou tepelná čerpadla. Technologické zázemí objektu je umístěno pod povrchem okolního terénu. Tento objekt vznikl v období 2001 – 2004. V současnosti je v Německu zhruba 40-50 staveb se podobné typologie

a podobného energetického konceptu, na kterých jsou prováděna podrobná měření a vyhodnocení vedoucí k optimalizaci stavebního řešení, stejně jako technického zařízení budov.

Dalším navštíveným místem byla výstava s tématem Energie ve městě Großräschen, zde jsme navštívili výstavu v blízkosti hnědouhelného povrchového dolu, demonstrující využitelnost obnovitelných zdrojů a optimálního využití těchto zdrojů v regionálním měřítku. Odtud jsme pokračovali na těžební věž F60, která byla pouhý jeden rok v provozu využívána pro těžbu hnědého uhlí. Těžební věž je dlouhá 502m, 202m široká, 80m vysoká. I zde je krásná ukázka komerčního přístupu našich německých sousedů. Těžební věž, do které bylo vloženo mnoho investic, dnes slouží turistickým účelům. Z těžební věže je možné dohlédnout a blíže vidět přístup k rekultivaci ke kdysi zdevastovanému životnímu prostředí. Stěny povrchových dolů jsou zpevňovány a postupně napouštěny. Během příštích 15 let by doly měly být zaplaveny a vytvořit umělá jezera sloužící k rekreaci a vyšší návštěvnosti regionu. Na okrajích povrchových dolů, vyrostly farmy větrných elektráren, které mohou možná příliš násilným způsobem změnu orientace z neobnovitelných na obnovitelné zdroje energie. Tzv. ekoturistika ukazuje změnu k přístupu využívání zdrojů energie na naší planetě a také zaměstnává mnoho lidí v regionu Německa, který má jednu z nejvyšších nezaměstnaností v zemi a odkud lidé odcházejí za prací do západní části země.

Po této návštěvě jsme se přesunuli do Drážďan, kde jsme den zakončili den prohlídkou historické části města, na které citlivě navazuje moderní zástavba.

Čtvrtek 20.9.2007

Čtvrteční ráno začalo návštěvou saské energetické agentury, kde jsme se potkali s naším milým a velmi ochotným průvodcem Dr. Bernd Woltersem. S ním jsme pak absolvovali návštěvu velmi zdařilé mateřské školky, která byla postavena podle konceptu pasivního standardu. I v Německu se však investoři často potýkají s nedostatkem financí a tak na trojitě zasklení dřevěných oken nezbyly finance. Díky tomuto hendikepu byla budova zařazena do kategorie nízkoenenergetických objektů. Na objektu mateřské školy bylo možné vidět nejen citlivý výběr stavebních materiálů (dřevo, nepálené cihly atd.), jednoduchý a přes to nápaditě funkční rozmístění dispozice interiéru budovy, využití fotovoltaických článků umístěných do prosklené stěny jižní galerie, ale i ukázka rozvodů stěnového vytápění. Všechny tyto prvky působí na děti, které školku navštěvují. Také park a ostatní venkovní prostory mateřské školky byly navrženy tak, aby děti našli útočiště, kde mají čas a prostor pro své soukromí i prostor pro vybití nadměrné energie na blízkých hřištích.

Dalším místem návštěvy byl projekt 2 dřevostaveb o třech nadzemních podlažích postavených pasivním standardu. Budovy jsou umístěny v klidné čtvrti Drážďan a demonstrují pěkné začlenění moderního konceptu budov mezi původní bytové objekty. Předehřev vzduchu pro každou bytovou jednotku je zajištěn v zemním výměníku. Nasávací otvory jsou viditelné z boční příjezdové cesty bytových domů. Na domech jsou také osazeny solární kolektory, které zajišťují ohřev teplé vody pro uživatele jednotlivých bytů.

Posledním navštíveným místem bylo město Bautzen. V centru města probíhá výstavba obchodního domu, která je financována vlastníkem stavební firmy, která objekt realizuje. Pan Jerzy Timm (www.timm-bau.de) se rozhodl vsadit a zhodnotit své investice výstavbou pasivního objektu, který při dobré kalkulaci nákladů na pronájem a provoz může v brzké době generovat zisk, který může být zhodnocen při dalších a dalších projektech. Tento podnikavý pán, původem z Polska velmi dobře pochopil, do jakého druhu nemovitosti je v hodné investovat. Bautzenu jsme tedy zakončili naši exkurzi prohlídkou staveniště, kde hlavním stavebním materiálem byl beton, vápenopískové cihly a tepelná izolace. Přístup časově vytíženého majitele stavební firmy byl pro nás příjemným překvapením, stejně jako přístup všech časově vytížených lidí, kteří si na nás v průběhu celého týdne udělali čas a věnovali nám část jejich „know-how“, které snad jednou dokážeme zhodnotit i u nás.

Na závěr patří velký dík organizátorovi celé exkurze panu Ing. Tomášovi Vanickému a společnosti ENVIROS, s.r.o., panu Georgu Wagener-Lohse ze společnosti CEBra, který byl organizátorem konference, stejně jako prvních dnů naší exkurze a Dr. Berdu Woltersovi ze saské energetické agentury (www.saena.de). Exkurze byla velkou zkušeností a doufám, že se v Čechách rozšíří myšlenka bydlení nízkoenenergetické či pasivním standardu a stavění ekologických staveb vůbec.

Ing. Kateřina Bažantová

